

NÕUKOGU ÜHINE SEISUKOHT (EÜ) nr 22/2008,

23. juuni 2008,

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/.../EÜ lennujaamatasude kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(2008/C 254 E/02)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Lennujaamade peamine ülesanne ja äritegevus on tagada õhusõidukite teenindamine alates maandumisest kuni õhukutõusmiseni ning reisijate ja veoste teenindamine, et võimaldada lennuettevõtjatel osutada õhutransporditeenuseid. Lennujaamad pakuvad sel eesmärgil arvukalt õhusõidukite käitamise ning reisijate ja veoste käitlemisega seotud vahendeid ja teenuseid, mille kulu katavad nad üldiselt lennujaamatasude kaudu. Lennujaama juhtorganid, kes pakuvad vahendeid ja teenuseid, mille eest võetakse lennujaamatasusid, peaksid püüdma tegutseda kulutasuval viisil.

(2) On vaja kehtestada lennujaamatasude olulisi tunnuseid ja tasude kehtestamisviisi reguleeriv ühine raamistik, kuna sellise raamistiku puudumisel võidakse eirata põhinõudeid lennujaama juhtorganite ja lennujaama kasutajate vahelistes suhetes. Selline raamistik ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust määrata kindlaks, millises ulatuses võib lennujaama äritegevusest saadud tulused võtta arvesse lennujaamatasude kehtestamisel.

(3) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ühenduses asuvate minimaalset suurust ületavate lennujaamade suhtes, kuna väikeste lennujaamade juhtimine ja rahastamine ei nõua ühenduse raamistiku kohaldamist, ning iga liikmesriigi kõige suurema reisijate liikuvusega lennujaama suhtes.

(4) Territoriaalse ühtekuuluvuse edendamise eesmärgil peaks liikmesriikidel olema võimalus kohaldada ühist tasude kehtestamise süsteemi, mis hõlmaks lennujaamade võrgustikku. Selliste võrgustike lennujaamade vahelised majanduslikud siirded peaksid vastama ühenduse õigusele.

(5) Liikluse jaotamisega seotud põhjustel peaks liikmesriikidel olema võimalik lubada lennujaama juhtorganil kohaldada sama linna või linnastut teenindavate lennujaamade puhul samal tasemel lennujaamatasusid. Nende lennujaamade vahelised majanduslikud siirded peaksid vastama asjaomasele ühenduse õigusele.

(6) Stiimuleid uute lennuliinide käivitamiseks, näiteks muu hulgas ebasoodsas olukorras olevate ja äärepoolseimate piirkondade arendamise eesmärgil, tuleks anda üksnes kooskõlas ühenduse õigusega.

(7) Aeronavigatsiooni- ja maaapealse käitluse teenuste osutamise seotud tasude kogumist on juba käsitletud vastavalt komisjoni 6. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1794/2006 (milles sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste ühine maksustamiskava) ⁽⁴⁾ ja nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiivis 96/67/EÜ (juurdepääsu kohta maaapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades) ⁽⁵⁾. Puudega või liikumispuudega reisijatele abi osutamise rahastamiseks kehtestatud tasude suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul ⁽⁶⁾.

(8) Rahvusvahelise tsiviillennundusorganisatsiooni nõukogu (ICAO nõukogu) võttis 2004. aastal vastu lennujaamatasude eeskirjad, mis sisaldasid muu hulgas tasude kulutasuvuse, mittediskrimineerimise ja lennujaamade majandusliku reguleerimise sõltumatu mehhanismi põhimõtteid.

(9) ICAO nõukogu oli seisukohal, et lennujaamatasu on mõeldud ja seda kohaldatakse konkreetselt tsiviillennunduse vahendite ja teenuste maksumuse katmiseks, samas kui maksu eesmärk on koguda riigi valitsuse või kohaliku omavalitsuse tuluseid, mida ei kohaldata üldiselt tsiviillennundusele tervikuna ega konkreetsetest kuludest lähtuvalt.

⁽¹⁾ ELT C 10, 15.1.2008, lk 35.

⁽²⁾ ELT C 305, 15.12.2007, lk 11.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 23. juuni 2008. aasta ühine seisukoht ja Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽⁴⁾ ELT L 341, 7.12.2006, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36.

⁽⁶⁾ ELT L 204, 26.7.2006, lk 1.

- (10) Lennujaamatasud peaksid olema mittediskrimineerivad. Tuleks kehtestada lennujaama juhtorganite ja lennujaama kasutajate vahelise korrapärase konsulteerimise kohustuslik kord ning võimaldada mõlemal poolel pöörduda sõltumatu järelevalveasutuse poole, kui lennujaama kasutajad vaidlustavad lennujaamatasude kohta tehtud otsuse või tasude kehtestamise süsteemi muutmise.
- (11) Selleks et tagada otsuste erapooletus ning käesoleva direktiivi nõuetekohane ja tõhus kohaldamine, tuleks igas liikmesriigis luua sõltumatu järelevalveasutus. Kõnealusel asutusel peaksid olema oma ülesannete täitmiseks kõik vajalikud vahendid, s.t töötajad, ekspertteadmised ja rahalised vahendid.
- (12) Lennujaama kasutajate jaoks on oluline saada lennujaama juhtorganilt korrapäraselt teavet selle kohta, kuidas ja mille alusel lennujaamatasusid arvutatakse. Selline läbipaistvus tagaks lennuettevõtjatele ülevaate lennujaama kuludest ja lennujaama investeeringute kulutasuvusest. Et võimaldada lennujaama juhtorganil nõuetekohaselt hinnata tulevaste investeeringutega seotud nõudeid, tuleks lennujaama kasutajatelt nõuda kõigi tegevusprognostide, arenguprojektide ning erinõuete ja -soovituste õigeaegset esitamist lennujaama juhtorganile.
- (13) Lennujaama juhtorganid peaksid teavitama lennujaama kasutajaid suurematest infrastruktuuriprojektidest, kuna need avaldavad lennujaamatasude süsteemile või määrale märkimisväärset mõju. Kõnealust teavet tuleks anda selleks, et võimaldada infrastruktuurikulude kontrollimist ning tagada asjaomases lennujaamas sobivate ja kulutasuvate vahendite olemasolu.
- (14) Lennujaama juhtorganitel tuleks lubada kohaldada lennujaamatasusid, mis vastavad infrastruktuurile ja/või osutatud teenuse tasemele, kuna lennuettevõtjatel on õigustatud huvi nõuda lennujaama juhtorganilt hinna ja kvaliteedi suhtele vastavaid teenuseid. Juurdepääs sellisele diferentseeritud tasemega infrastruktuurile või teenustele peaks mittediskrimineerimise põhimõtte alusel olema siiski avatud kõigile ettevõtjatele, kes soovivad neid kasutada. Kui nõudlus ületab pakkumise, peaks otsus juurdepääsu kohta rajanema objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, mille töötab välja lennujaama juhtorgan. Igasugune tasude diferentseerimine peaks olema läbipaistev, objektiivne ja põhinema selgetel kriteeriumidel.
- (15) Lennujaama kasutajad ja lennujaama juhtorgan peaksid saama sõlmida teeninduse taset käsitleva kokkuleppe seoses osutatud teenuse kvaliteedi ja selle eest võetavate lennujaamatasudega. Korrapärase konsulteerimise raames võib pidada läbirääkimisi osutatud teenuse kvaliteedi ja selle eest võetavate lennujaamatasude üle.
- (16) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada, ilma et see piiraks asutamislepingut, eriti selle artikleid 81 kuni 89.
- (17) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt ühenduse lennujaamades lennujaamatasude kehtestamise ühiste

põhimõtete sätestamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest lennujaamatasude süsteeme ei ole võimalik kehtestada siseriiklikul tasandil kogu ühenduse territooriumil ühtselt, ning seetõttu on käesoleva direktiivi ulatuse ja mõju tõttu seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised põhimõtted lennujaamatasude kehtestamiseks ühenduse lennujaamades.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse iga lennujaama suhtes, mis asub asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluval territooriumil ja on avatud äriliseks lennuliikluseks ning mille aastane vedude maht on üle 5 miljoni reisija, ning iga liikmesriigi suurima reisijate hulgaga lennujaama suhtes.
3. Liikmesriigid avaldavad nimekirja oma territooriumil asuvate lennujaamade kohta, mille suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse. Kõnealune nimekiri põhineb komisjoni (EUROSTAT) andmetel ning seda ajakohastatakse igal aastal.
4. Käesolevat direktiivi ei kohaldata tasude suhtes, mida kogutakse marsruudil ja terminalis osutatavate lennuliiklusteenuste eest vastavalt määrusele (EÜ) nr 1794/2006, ega tasude suhtes, mida kogutakse direktiivi 96/67/EÜ lisas osutatud maapealse käitluse teenuste hüvitamiseks, ega määruks (EÜ) nr 1107/2006 osutatud tasude suhtes puudega või liikumispuudega isikutele abi osutamise rahastamiseks.
5. Käesolev direktiiv ei piira ühegi liikmesriigi õigust kohaldada iga tema territooriumil asuva lennujaama juhtorgani suhtes täiendavaid reguleerivaid meetmeid, mis ei ole vastuolus käesoleva direktiiviga ega muude ühenduse õiguse asjakohaste sätetega. Need võivad hõlmata majandusliku järelevalvega seotud meetmeid, nagu tasude kehtestamise süsteemide ja/või tasude määra heakskiitmine, sealhulgas soodustustel põhinevat tasude kehtestamise süsteemi või hinnalae reguleerimist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „lennujaam” — mis tahes maa-ala, mis on spetsiaalselt kohandatud õhusõidukite maandumiseks, õhkutõusmiseks ja manööverdamiseks, kaasa arvatud lennuliikluse ja -teenuste nõuete täitmiseks vajalikud abirajatised, sealhulgas ärilendude teenindamiseks vajalikud rajatised;

2. „lennujaama juhtorgan” — asutus, kelle ainuülesandeks või lisaülesandeks — olenevalt olukorrast — on riiklike õigus- või haldusaktide või lepingute alusel lennujaama või lennujaamade võrgustiku infrastruktuuri haldamine ja juhtimine ning asjaomases lennujaamas või lennujaamade võrgustikus tegutsevate eri käitajate tegevuse koordineerimine ja kontrollimine;
3. „lennujaama kasutaja” — iga füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab õhu kaudu toimuva reisijate-, posti- ja/või kaubaveo eest kõnealusesse lennujaama või kõnealusest lennujaamast;
4. „lennujaamatasu” — tasu, mida kogutakse lennujaama juhtorgani huvides ja mida maksavad lennujaama kasutajad vahendite ja teenuste kasutamise eest, mida pakub üksnes lennujaama juhtorgan ja mis on seotud õhusõiduki maandumise, õhkutõusmise, valgustamise ja parkimisega ning reisijate ja kauba käitlemisega;
5. „lennujaamade võrgustik” — lennujaamade grupp, mida haldab sama lennujaama juhtorgan, kes on liikmesriigi poolt nõuetekohaselt selleks määratud.

Artikkel 3

Mittediskrimineerimine

Liikmesriigid tagavad vastavalt ühenduse õigusele, et lennujaamatasud ei diskrimineeri lennujaama kasutajaid. See ei takista lennujaamatasude varieerimist avalikes ja üldistes huvides, sealhulgas keskkonnaküsimuste puhul. Sellise varieerimise puhul kasutatavad kriteeriumid on asjakohased, objektiivsed ja läbipaistvad.

Artikkel 4

Lennujaamade võrgustik

1. Liikmesriigid võivad lubada lennujaamade võrgustiku lennujaama juhtorganil kehtestada kogu lennujaamade võrgustiku jaoks ühtne ja läbipaistev lennujaamatasude süsteem.
2. Sama linna või linnastut teenindavate lennujaamade puhul võivad liikmesriigid lubada lennujaama juhtorganil kohaldada kõigi asjaomaste lennujaamade suhtes samal tasemel lennujaamatasusid, tingimusel et iga lennujaam vastab täielikult artiklis 6 sätestatud läbipaistvusnõuetele.

Artikkel 5

Konsulteerimine ja vaidluste lahendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et seoses lennujaamatasude süsteemi toimimise ja lennujaamatasude määradega ning vajadusel seoses osutatavate teenuste kvaliteediga kehtestatakse lennujaama juhtorgani ja lennujaama kasutajate või lennujaama kasutajate esindajate või ühenduste vahelise korrapärase konsulteerimise kohustuslik kord. Selline konsulteerimine toimub vähemalt üks kord aastas, kui viimase konsultatsiooni ajal ei ole kokku lepitud teisiti. Kui lennujaama juhtorgani ja lennujaama kasutajate vahel on sõlmitud mitmeaastane kokkulepe, siis toimub konsulteerimine

mine kõnealuses kokkuleppes ettenähtud korras. Liikmesriikidel on siiski õigus nõuda sagedamini toimuvaid konsultatsioone.

2. Liikmesriigid tagavad, et muudatused lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra osas tehakse võimaluse korral lennujaama juhtorgani ning lennujaama kasutajate vahelisel kokkuleppel. Sel eesmärgil esitab lennujaama juhtorgan lennujaama kasutajatele iga ettepaneku lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra muutmiseks ning kavandatud muudatuste põhjused hiljemalt neli kuud enne muudatuste jõustumist, välja arvatud juhul, kui on tegemist erakorraliste asjaoludega, mida tuleb lennujaama kasutajatele põhjendatult, mille puhul on etteatamisperiood vähemalt kaks kuud. Lennujaama juhtorgan konsulteerib kavandatud muudatuste osas lennujaama kasutajatega ning võtab nende seisukohti enne otsuse vastuvõtmist arvesse. Lennujaama juhtorgan avaldab oma otsuse või soovitusel mõistliku aja jooksul enne selle jõustumist. Kui lennujaama juhtorgan ja lennujaama kasutajad ei jõua kavandatud muudatuste suhtes kokkuleppele, põhjendab lennujaama juhtorgan oma otsust, võttes arvesse lennujaama kasutajate seisukohti.

3. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui pooled ei jõua lennujaama juhtorgani poolt tehtava lennujaamatasusid käsitleva otsuse suhtes kokkuleppele, võib kumbki pool pöörduda artiklis 10 osutatud sõltumatu järelevalveasutuse poole taotlusega analüüsida, kas lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra muutmine on põhjendatud.

4. Lennujaamatasude süsteemi või määra muutmine, mille kohta on lennujaama juhtorgan otsuse vastu võtnud ning kui on pöördutud sõltumatu järelevalveasutuse poole, ei jõustu enne, kui nimetatud asutus on selle küsimuse läbi vaadanud. Sõltumatu järelevalveasutus võib võtta vastu esialgse otsuse lennujaamatasude määra muudatuste jõustumise kohta.

5. Liikmesriik võib otsustada mitte kohaldada lõikeid 3 ja 4 seoses lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra muutmise nendes lennujaamades, mille jaoks ta on kehtestanud majandusliku järelevalve korra. Majandusliku järelevalve meetmed võivad olla artikli 1 lõikes 5 osutatud meetmed. Kui kõnealused meetmed hõlmavad lennujaamatasude süsteemi või määra heakskiitmist, peab need meetmed heaks kiitma sama asutus, mis on määratud või loodud sõltumatuks järelevalveasutuseks käesoleva direktiivi tähenduses.

Artikkel 6

Läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et lennujaama juhtorgan annab igale lennujaama kasutajale või lennujaama kasutajate esindajatele või ühendustele iga artikli 5 lõikes 1 osutatud konsultatsiooni ajal teavet komponentide kohta, mille alusel kõnealuse lennujaama juhtorgan määrab igas lennujaamas kehtestatud kõigi tasude süsteemi või määra. Kõnealune teave hõlmab vähemalt järgmist:

- a) kehtestatud lennujaamatasude eest osutatavate erinevate teenuste ja infrastruktuuri loetelu;

- b) lennujaamatasude kehtestamise metoodika;
- c) lennujaamatasudega seotud vahendite ja teenuste üldine kulustruktuur;
- d) erinevatest lennujaamatasudest saadav tulu ning nende eest saadavate teenuste kogumaksumus;
- e) lennujaama olukorra prognoosid seoses lennujaamatasude, lennuliikluse kasvu ja kavandatud investeeringutega;
- f) lennujaama infrastruktuuri ja seadmete tegelik kasutus teatava ajavahemiku jooksul.

2. Liikmesriigid tagavad, et lennujaama kasutajad esitavad lennujaama juhtorganile teabe enne iga konsultatsiooni toimumist vastavalt artikli 5 lõikes 1 sätestatule, mis hõlmab eelkõige järgmist:

- a) liiklusprognoosid;
- b) nende õhusõidukite koosseis ja kavandatud kasutuse prognoosid;
- c) nende arendusprojektid asjaomases lennujaamas;
- d) nende nõuded asjaomases lennujaamas.

3. Siseriiklikest õigusaktidest tulenevalt loetakse käesoleva artikli alusel antud teavet konfidentsiaalseks või majanduslikult tundlikuks ning käsitletakse vastavalt sellele. Juhul kui lennujaama juhtorgani aktsiad on börsil noteeritud, täidetakse eelkõige börsieskirju.

Artikkel 7

Uus infrastruktuur

Liikmesriigid tagavad, et lennujaama juhtorgan konsulteerib lennujaama kasutajatega enne uut infrastruktuuri käsitlevate projektikavade lõplikku otsustamist.

Artikkel 8

Kvaliteedistandardid

1. Lennujaama sujuva ja tõhusa töö tagamiseks võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et võimaldada lennujaama juhtorganil ja lennujaama kasutajate esindajatel või ühendustel pidada läbirääkimisi teenuste taset käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks seoses lennujaamas osutatavate teenuste kvaliteediga. Kõnealusel teenuste kvaliteedi alased läbirääkimised võivad toimuda artikli 5 lõikes 1 osutatud konsulteerimise osana.

2. Igas kõnealusel teenuste taset käsitlevas kokkuleppes määratakse kindlaks lennujaama juhtorgani poolt osutatavate teenuste tase, võttes arvesse lennujaamatasude tegelikku süsteemi või määra ning nende teenuste taset, mida lennujaama kasutajatel on lennujaamatasude eest õigus saada.

Artikkel 9

Erivajadustele kohandatud teenused

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada lennujaama juhtorganil varieerida konkreetsete lennujaamatee-

nuste, terminalide või terminalide osade kvaliteeti ja ulatust, et pakkuda erivajadustele kohandatud teenuseid või eriotstarbelist terminali või terminali osa. Lennujaamatasude süsteemi või määra võib diferentseerida vastavalt kõnealuste teenuste kvaliteedile ja ulatusele ning maksumusele või mis tahes muul objektiivsel põhjusel. Lennujaama juhtorganid võivad kehtestada mis tahes selliseid diferentseeritud lennujaamatasusid.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada igale lennujaama kasutajale, kes soovib kasutada erivajadustele kohandatud teenuseid või eriotstarbelist terminali või terminali osa, juurdepääsu kõnealustele teenustele ja terminalile või terminali osale.

Kui erivajadustele kohandatud teenuseid ja/või eriotstarbelist terminali või terminali osa soovib kasutada rohkem lennujaama kasutajaid, kui see on võimsuse piiranguid arvestades võimalik, määratakse neile juurdepääs asjakohaste, objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel. Need kriteeriumid võib kehtestada lennujaama juhtorgan ning liikmesriigid võivad nõuda, et need kriteeriumid kinnitaks sõltumatu järelevalveasutus.

Artikkel 10

Sõltumatu järelevalveasutus

1. Liikmesriigid määravad või loovad riikliku sõltumatu järelevalveasutusena sõltumatu organi, et tagada käesoleva direktiivi järgimiseks ning vähemalt artiklis 5 sätestatud ülesannete täitmiseks võetud meetmete nõuetekohane kohaldamine. See asutus võib olla sama üksus, kellele liikmesriik on teinud ülesandeks artikli 1 lõikes 5 osutatud täiendavate reguleerivate meetmete kohaldamise, sh tasude kehtestamise süsteemide ja/või lennujaamatasude määra heakskiitmise, eeldusel et üksus vastab käesoleva artikli lõikes 2 toodud nõuetele.

2. Liikmesriigid tagavad sõltumatu järelevalveasutuse sõltumatuse, kindlustades, et see on igast lennujaama juhtorganist ja lennuettevõtjast õiguslikult eraldiseisev ning oma tegevuses neist sõltumatu. Liikmesriigid, kes säilitavad omandiõiguse lennujaamade, lennujaama juhtorganite või lennuettevõtjate suhtes, või kes säilitavad kontrolli lennujaama juhtorganite või lennuettevõtjate üle, tagavad, et sellise omandiõiguse või kontrolliga seotud ülesandeid ei ole antud sõltumatule järelevalveasutusele. Liikmesriigid tagavad, et sõltumatu järelevalveasutus teostab oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile sõltumatu järelevalveasutuse nime ja aadressi, talle määratud ülesanded ja kohustused ning lõike 2 järgimise tagamiseks võetud meetmed.

4. Liikmesriigid võivad kehtestada sõltumatu järelevalveasutuse jaoks rahastamismehhanismi, mis võib hõlmata lennujaama kasutajatele ja lennujaama juhtorganitele tasu kehtestamist.

5. Ilma et see piiraks artikli 5 lõike 5 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et seoses artikli 5 lõikes 3 osutatud lahkarvamusega võetakse sõltumatu järelevalveasutusega seoses vajalikud meetmed lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra, sealhulgas teenuse kvaliteedi suhtes, et:

- a) kehtestada menetlus lennujaama juhtorgani ja lennujaama kasutajate vaheliste lahkarvamuste lahendamiseks;
- b) määrata kindlaks tingimused, mille puhul võib anda lahkarvamuse sõltumatule järelevalveasutusele läbivaatamiseks. Sõltumatu järelevalveasutus võib eelkõige jätta läbi vaatamata kaebused, mis ei ole nõuetekohaselt põhjendatud või piisavalt dokumenteeritud;
- c) kehtestada kriteeriumid, mille kohaselt vaadatakse lahkarvamus läbi lahenduse saamiseks.

Kõnealune menetlus, tingimused ja kriteeriumid on mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja objektiivsed.

6. Kui sõltumatu järelevalveasutus alustab uurimist artiklis 5 sätestatud lennujaamatasude süsteemi või lennujaamatasude määra muutmise põhjendamise kohta, on tal juurdepääs asjaomastelt pooltelt saadavale vajalikule teabele ning ta peab oma otsuse tegemiseks konsulteerima asjaomaste pooltega. Sõltumatu järelevalveasutus teeb otsuse niipea kui võimalik, kuid igal juhul kuue kuu jooksul pärast kaebuse saamist. Sõltumatu järelevalveasutuse otsused on siduvad, ilma et see piiraks parlamentaarset või kohtulikku läbivaatamist vastavalt liikmesriikides kohaldatavale korrale.

7. Sõltumatu järelevalveasutus avaldab oma tegevuse kohta aastaaruande.

Artikkel 11

Aruanne ja läbivaatamine

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt ... (*) aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, hinnates selle eesmärgi saavutamisel tehtud edusamme, ning teeb vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

2. Liikmesriigid ja komisjon teevad käesoleva direktiivi kohaldamisel koostööd, eelkõige seoses teabe kogumisega lõikes 1 osutatud aruande jaoks.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (**). Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

...

Nõukogu nimel

eesistuja

...

(*) Neli aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva.

(**) 36 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva.

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon edastas 29. jaanuaril 2007 nõukogule eespool nimetatud ettepaneku. Nimetatud ettepanek põhineb EÜ asutamislepingu artikli 80 lõikel 2.
2. Nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) saavutas 29.–30. novembril 2007 üldise lähenemisviisi kõnealuse ettepaneku suhtes.
3. 15. jaanuaril 2008 toimus Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel (raportöör Ulrich Stockmann (PSE-DE)) kõnealuse ettepaneku üle hääletus. Euroopa Parlamendi arvamus sisaldab 45 muudatusettepanekut.
4. Nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) saavutas 7. aprillil 2008 ettepaneku suhtes poliitilise kokkuleppe, kiites heaks mitmed Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel esitatud 45st muudatusettepanekust (dok 8017/08). Sellest tulenev ühine seisukoht võetakse ettenähtu kohaselt nõukogus vastu 23. juunil 2008.

II. EESMÄRK

Kavandatud direktiivi eesmärk on sätestada ühenduse lennujaamades lennujaamatasude kehtestamise ühised põhimõtted. Selle eesmärk on selgitada lennujaama käitajate ja lennujaama kasutajate vahelist suhet, nähes ette läbipaistvuse, kasutajatega konsulteerimise ning mittediskrimineerimise põhimõtte kohaldamise kasutajale kehtestatavate tasude arvestamisel. Lisaks sellele on direktiivi eesmärk luua liikmesriikides tugevad ja sõltumatud riiklikud asutused, kes tegutseks vahekohtunikuna ja lahendaks vaidlusi, et saavutada nende kiire lahendamine.

III. ÜHISE SEISUKOHA ANALÜÜS

1. Üldine taust

Euroopa Parlament (EP) võttis 15. jaanuaril 2008. aastal toimunud täiskogu istungil vastu 45 komisjoni ettepaneku muudatusettepanekut. Nõukogu ühine seisukoht kajastab komisjoni ettepaneku muudatusi (vt alljärgnevat punkti 2.a.), võttes märkimisväärse arvu muudatusettepanekuid arvesse

— kas sõna-sõnalt (EP muudatusettepanekud 8, 10, 11, 45) või

— sisuliselt, kasutades sarnast sõnastust (EP muudatusettepanekud 1, 2, 3, 15, 23, 28, 29).

Mitmeid muudatusettepanekuid ühine seisukoht siiski ei kajasta, sest nõukogu oli seisukohal, et

1. need on liigsed (kuna neid sisaldavad juba muud õigusaktid, mis võeti vastu pärast Euroopa Parlamendi arvamuse vastuvõtmist), või
2. neid võeti juba arvesse teksti teistes osades kui komisjoni esialgse ettepaneku sätteid ühises seisukohas ümber sõnastati.

2. Konkreetsed küsimused

a) Peamised komisjoni ettepanekusse tehtud muudatused

Nõukogu tegi komisjoni ettepanekut aluseks võttes mitmeid muudatusi, mille võiks kokku võtta järgmiselt:

— *Kavandatava direktiivi kohaldamisala*, artikkel 1

Komisjoni esialgne ettepanek oli, et direktiivi tuleks kohaldada kõigi lennujaamade suhtes, mille aastane vedude maht on suurem kui 1 miljon reisijat. Nõukogus lepidi kokku, et kõnealust piirmäära tõstetakse 5 miljonini ning lisaks kohaldatakse direktiivi iga liikmesriigi suurima lennujaama suhtes. Kõnealune kohaldamisala on lisaks EP arvamusel kooskõlas.

— *Lennujaamatasude varieerimine keskkonnaga seotud ja muudel avalikku huvi pakkuvatel eesmärkidel*, artikkel 3

Nõukogu leppis kokku, et kõnealune võimalus lisatakse mittediskrimineerimist käsitlevasse artiklisse. See kajastab liikmesriikide soovi edendada keskkonnasõbralikumate õhusõidukite kasutamist lennujaamatasude varieerimise teel, mida tehakse lisaks ka teistel eesmärkidel.

— *Kulutasuvus, põhjendus 8*

Kõnealune põhjendus kajastab tasakaalustatud kompromissi, võttes arvesse liikmesriikide soovi, et lennujaamatasude tase oleks seotud osutatud lennujaamasteenuste maksumuse tasemega (kooskõlas ICAO lennujaamatasudega seotud poliitiliste soovitudustega), ning tagades asjakohase paindlikkuse teiste liikmesriikide jaoks, sealhulgas nende jaoks, kelle arvates mõjutaks sellise sätte lisamine lennujaamade võrgustiku toimimist, kuna mõned liikmesriigid vajavad paindlikkust, et kasutada äritegevusest saadavat tulu lennujaama võrgustiku siseselt.

— *Lennujaamade võrgustik ja lennujaamasüsteem, artikli 2 lõige 5 ja artikkel 4*

Nõukogu leppis kokku, et direktiivi eelnõu teksti on vaja lisada lennujaamade võrgustiku mõiste määratlus. Lisaks oli nõukogu seisukohal, et asjakohane oleks direktiivi tekstis sätestada, et sama linna või linnastut teenindavad lennujaamad saaksid kasutada ühist tasude kehtestamise süsteemi.

— *Majandusliku järelevalvega seotud meetmed, artikli 5 lõige 5*

Nõukogu pidas asjakohaseks lisada majandusliku järelevalvega seotud meetmeid käsitleva sätte, mille kohaselt ei ole majandusliku järelevalve süsteeme kasutavad liikmesriigid kohustatud kohaldama direktiiviga ettenähtud vaidluste lahendamise menetlust. Selle põhjuseks on asjaolu, et majanduslik järelevalve tagab kõnealusest direktiivist tulenevaga võrreldava kaitse.

— *Direktiivi ülevõtmise tähtaeg, artikkel 12*

Nõukogu pikendas direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmise tähtaega 36 kuuni, eesmärgiga anda liikmesriikidele piisavalt aega selle rakendamiseks vajalike meetmete võtmiseks.

b) Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Nõukogu arutas veel mitmeid muudatusettepanekuid, kuid ei lisanud neid ühisesse seisukohta. Kõnealused küsimused võiks kokku võtta järgmiselt:

— *Turvatusud*

Asjakohased muudatusettepanekud 4, 13, 37–41

Ühine seisukoht ei sisaldanud turvalisusega seotud kulude rahastamist käsitlevaid muudatusettepanekuid, sest selle küsimusega seotud Euroopa Parlamendi mured leidsid juba käsitlemist tsiviillennundusjulgestuse uue määruse jõustumisega (määrus 300/2008). Kõnealuseid probleeme käsitletakse ka komisjoni tulevastes poliitilistes algatustes.

— *Eelmaksed*

Asjakohased muudatusettepanekud 31, 32

Ühises seisukohas võetakse arvesse uute infrastruktuuriprojektide tähtsust ning sellega tagatakse nende rahastamisvõimalus, kaitstes seejuures lennujaama kasutajate huve. Eelmaksete põhimõtet käsitleti juba ICAO tekstides, kuid nõukogu leidis, et ühises seisukohas on seda liikmesriikide erinevate lähenemisviiside ja paindlikkuse säilitamise vajaduse tõttu asjakohasem mitte käsitleda. Komisjon ei ole kõnealuseid muudatusettepanekuid heaks kiitnud.

— *Ühe või kahe kassa meetod*

Asjakohased muudatusettepanekud 6, 22

Nõukogu pidas vajalikuks kehtestada lennujaamatasude olulisi tunnuseid ja tasude kehtestamisviisi reguleeriv ühine raamistik, kuid leidis samas, et liikmesriikidel peaks olema võimalus valida kas ühe või kahe kassa meetod või segameetod, ilma kohustuseta vastu võtta õigusakte, mille alusel on ühe süsteemi kasutamine kohustuslik, või neil peaks olema võimalus lasta lennujaamadel valida, milline süsteem kasutusele võetakse. Seetõttu ei sisalda ühine seisukoht sellealaseid selgesõnalisi sätteid.

— *Kõikide lennujaamade osalemine võrgustikus*

Asjakohased muudatusettepanekud 9, 14

Ühises seisukohas ei kiidetud kõnealuseid muudatusettepanekuid heaks, sest need ei olnud kooskõlas võrgustike suhtes võetud üldise lähenemisviisiga, täpsemalt seoses liikmesriikidevaheliste võrgustike mittediskrimineerimise nõudega, tarbetu bürokraatia vähendamisega väikestes lennujaamades ning praktilise vajaduse puudumisega, ning nõukogu leidis, et ristsubsideerimise risk ei ole põhjendatud.

— *Ülejäänud muudatusettepanekud*

Ühine seisukoht ei sisaldanud mitmeid muudatusettepanekuid järgmistel põhjustel:

- nõukogu leidis, et need ei olnud kooskõlas kavandatava direktiivi põhimõtete ja selles sätestatud lähenemisviisiga;
- nõukogu leidis, et need ei olnud piisavalt selgelt koostatud ning võivad kaasa tuua õiguskindlustust, kuna neid võib tõlgendada mitmel viisil;
- nõukogu leidis, et nende rakendamine oleks liikmesriikide jaoks ebapraktiline; eelkõige oleks ebapraktiline nende muudatusettepanekute rakendamine, mis on seotud tähtaegade kehtestamisega, mida liikmesriigid peavad liiga lühikeseks või pikaks.

Kõnealused muudatusettepanekud on järgmised:

- konkurentsi ja riigiabi põhimõtted (osa muudatusettepanekust 7, muudatusettepanekud 16, 24, 25, 26),
- mittediskrimineerimine (muudatusettepanekud 34, 35, 36),
- sõltumatu järelevalveasutuse sekkumise tingimused ning volituste delegeerimine (muudatusettepanekud 19, 21, 42, 43),
- teenuste tase ja kvaliteet (muudatusettepanekud 5, 27, 33),
- tasude suuruse kindlaksmääramise tegurid (muudatusettepanek 12),
- konsultatsioonid (muudatusettepanek 17),
- lennujaamatasude süsteemi muudatuste esitamise ajakava (muudatusettepanek 18),
- kaebuste esitamine (muudatusettepanek 20),
- läbipaistvus (muudatusettepanek 30),
- sõltumatu järelevalveasutuse otsuste esitamise tähtaeg (muudatusettepanek 44).

IV. KOKKUVÕTE

Nõukogu on seisukohal, et ühine seisukoht on tasakaalustatud ning kooskõlas komisjoni ettepaneku eesmärkidega. Samuti võetakse selles arvesse Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemusi.

Nõukogu võtab teadmiseks nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel juba toimunud mitteametlikud läbirääkimised ning on veendunud, et kokkulepitud kompromisstekst võimaldab lähitulevikus direktiivi kiirelt vastu võtta.